

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012607
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012607.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovince a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci vedenej proti odsúdenému: A. Z., nar. XX.XX.XXXX v H., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 9.3.2021 sp. zn. 28PP/102/2020, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29.4.2021 takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.

II. Podľa § 66 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného zákona sa návrh riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie odsúdeného: A. Z., nar. XX.XX.XXXX v H., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T/42/2016 zo dňa 20.03.2017 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/49/2017 zo dňa 03.08.2017 z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 9.3.2021, č.k. 28PP/102/2020 súd rozhodol podľa § 66 ods. 1, písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že návrh riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného A. Z. zamietol.

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že odsúdený podal na Okresný súd Trnava žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra v konaní spisová značka 33T/42/2016.

Z hodnotenia odsúdeného prvostupňový súd zistil, že odsúdený nastúpil na výkon trestu do Nitry sám, správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na priemernej úrovni, odmenený bol dvakrát. Následne bol v roku 2019 premiestnený do súčasného ústavu na výkon trestu, správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, slušné a bezproblémové. Príkazy a nariadenia rešpektuje. Doposiaľ bol disciplinárne odmenený 2- krát, aj mimoriadnym povolením návštevy. Disciplinárne tresty evidované nemá. Počas výkonu trestu sa vzdeláva, v dennom štúdiu elokovaného pracoviska B. O. P. A. v R., je študentom druhého ročníka s nadpriemerným prospechom. Vzťahy s vonkajším prostredím sa javia ako funkčné. Plní stanovené ciele programu zaobchádzania. Resocializačná prognóza sociálneho rizika je priaznivá.

Súd v odôvodnení svojho uznesenia ďalej uvádza, že u odsúdeného nebola splnená jedna z materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia. Súd uviedol, že riziko recidívy je príliš veľké a to najmä s prihliadnutím na jeho trestnú minulosť, keď bol štyrikrát súdne trestaný, opakovane za násilnú kriminalitu. V minulosti mu boli ukladané priestupkové postihy okrem iného za konanie proti verejnému poriadku, proti občianskemu spolunažívaniu, a to spolu 10krát, Mestskou políciou Nitra bol priestupkovo postihnutý 13krát (niektoré z týchto priestupkov sú opakovane zaznamenané aj v priestupkovom registri). Zo správania odsúdeného bolo zrejmé, že nedokáže dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského

správania a neporušovať zákony. Súd konštatoval, že trestná činnosť odsúdeného mala gradujúcu tendenciu, v súčasnosti je vo výkone trestu za spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví. Poukázal na poznatok o porušení ústavného poriadku vo forme fyzického konfliktu medzi odsúdenými zo dňa 24.9.2019. Na základe uvedených skutočností mal súd za to, že k právne aprobovanému správaniu je odsúdený motivovaný a vedený len v prostredí ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody, a nič nenasvedčuje tomu, že by bol odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťať sa ďalšej trestnej, resp. protiprávnej činnosti. V prípade odsúdeného preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Trnava podal odsúdený v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú písomne bližšie odôvodnil prostredníctvom obhajcu tým, že poukazuje na skutočnosť, že návrh podal riaditeľ ústavu na výkon trestu, ktorý zhodnotil aj potenciálnu recidívu, že odsúdený nastupoval na výkon trestu z voľnej nohy, teda dobrovoľne, a že nahradil poškodeným škodu, úvahy sudcu považuje za indície a špekulácie. Poukázal na to, že ak by v minulosti netolerovali orgány činné v trestnom konaní jeho konanie, a nevyhodnocovali ako priestupky činy, ktoré boli trestnými, nemal by toľko priestupkových postihov, ktoré sú použité proti nemu v nepriaznivej prognóze na možnú recidívu. Bol by postavený pred súd, a ako blízky veku mladistvého by dostal podmienku, a ak by v podmienke spáchal opäť priestupok, už by pocítil premenu po pár mesiacoch naviac, jeho kriminálna minulosť by začala aj skončiť odpykaním si krátkodobého trestu a pri snahe obmedziť alkohol v partii závadových osôb by už nedostal trest v takej výške ako teraz. Už len náhrada škody pred nástupom trestu je mementom, že odsúdený sa polepšil a vie si zrátať, čo sa stane ak pri recidíve poruší pravidlá občianskeho spolunažívania.

Odsúdený vo vlastnom podaní poukazuje na to, že sudca v uznesení uviedol § 415 ods. 1 Trestného poriadku a to, že rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona, ale mal rozhodnúť podľa § 66 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného zákona. Poukazuje tiež na to, že nebolo rozhodnuté o jeho veci do 60 dní. V uznesení tiež chybne uvádza koniec jeho trestu a chybne dátum, kedy porušil ústavný poriadok. Je neprípustné zohľadniť závažnosť trestného činu, lebo to už bolo zohľadnené pri výmere prísneho trestu.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

- a) rozhodne vo veci sám, alebo

- b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený súd, oprávnený rozhodovať o sťažnosti odsúdeného proti napadnutému uzneseniu Okresného súdu Trnava, preskúmal v zmysle ustanovenia § 192 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré predchádzalo tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná len sčasti.

Podľa § 66 ods. 1) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody
- c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo

rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí správne uviedol, že odsúdený splnil formálnu podmienku podmiennečného prepustenia, teda vykonanie príslušnej časti trestu odňatia slobody. V odôvodnení napadnutého uznesenia len nesprávne uviedol dátum predpokladaného konca výkonu trestu, správne má byť uvedené 14.2.2024, nie 14.2.2022.

Rovnako správne prvostupňový súd posúdil, že odsúdený nespĺňa tú podmienku, podľa ktorej súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Vzhľadom na osobu odsúdeného, na okolnosti, na ktoré poukázal okresný súd ako súd prvostupňový z hľadiska charakteru opakovane páchanej trestnej činnosti ani podľa názoru krajského súdu ako súdu sťažnostného neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že nebude páchať proti spoločenskú činnosť a bude viesť život v súlade so spoločenskými záujmami. Podmiennečné prepustenie je na mieste len vtedy, keď všetky okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že pre spoločnosť nie je reálne riziko recidívy odsúdeného, ak bude žiť na slobode. Ako na to správne poukázal súd prvého stupňa, odsúdený mal možnosti preukázať že trestná činnosť bola ojedinelé vybočenie z dodržiavania pravidiel stanovených právnych poriadkom, bol už v minulosti nielen priestupkovo postihnutý, ale aj opakovane odsúdený, napriek tomu sa opakovane dopustil trestnej činnosti násilného charakteru, je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

V danom kontexte nemožno prihliadnuť ani na tvrdenie obžalovaného, že nie je pravdou, že by porušil ústavný poriadok a že ide o zámerné uvedenie dátumu aby jeho osobu vykreslil sudca v zlom svetle. Krajský súd po oboznámení sa so zápisnicou z verejného zasadnutia, na ktorom sa o návrhu rozhodovalo, konštatuje, že uvedené porušenie ústavného poriadku odsúdeným s dátumom 24.9.2019 konštatoval zástupca ÚVTOS, odsúdený sa k tomuto tvrdeniu osobne nevyjadril, namieta ho až v podanom odôvodnení sťažnosti. V danom prípade však nie je rozhodujúca okolnosť, či a kedy sa prípadne dopustil porušenia ústavného poriadku, ale okolnosti spočívajúce vo vyhodnotení obavy v pokračovaní v trestnej činnosti, ktoré spočívajú v konaní odsúdeného pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody (pri zohľadnení toho, že odsúdený splnil prvú materiálnu podmienku pre rozhodovanie o podmiennečnom prepustení). Na rozdiel od názoru odsúdeného krajský súd zhodne s úvahou okresného súdu zohľadňuje aj závažnosť spáchaného trestného činu a to v kontexte podkladov, na základe ktorých prezumuje schopnosť a predpoklady odsúdeného po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vyháňať sa páchaniu trestnej činnosti. Tými sú najmä posúdenie osoby odsúdeného a to nielen na základe hodnotenia jeho správania v kontrolovanom prostredí, ale aj na základe jeho trestnej minulosti, jej závažnosti, frekvencie. A to bez ohľadu na okolnosť, či prišlo k zahladeniu predošlých odsúdení. Súd je oprávnený prihliadať na skutočnosť, že osoba bola opakovane súdne trestaná, a to pri vyhodnotení odsúdeného ako osoby so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, k porušovaniu právnych noriem.

Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky, t. j. predpoklad vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu, je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného. Krajský súd vyhodnotil, že v súčasnosti, pri zohľadnení dĺžky uloženého a doposiaľ vykonaného trestu, aktuálne správanie odsúdeného vo výkone trestu je výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie je možné bez dôvodných pochybností urobiť záver, že by bolo dôsledkom jeho skutočného polepšenia sa, ktoré by dávalo nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

K námietkam uvedeným v odôvodnení sťažnosti podanom obhajcom odsúdeného krajský súd uvádza, že nie úvahy okresného súdu, ale tvrdenia obhajca sú v rovine indícií a špekulácií. Názor obhajcu, že za opakované porušenia právnych noriem zo strany jeho klienta a ich nesprávne zohľadnenie pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení môžu orgány činné v trestnom konaní - nakoľko Ján Ďurov mal byť podľa neho už skôr odsúdený, a to najskôr k podmiennečnému trestu odňatia slobody so skúšobnou dobou, ktorý by pravdepodobne porušil, čo by viedlo k uloženiu nepodmienečného trestu odňatia slobody, nie však tak „dlhodobého“ ako vykonáva v súčasnosti a jeho kriminálna minulosť by tým skončila - je síce legitímnou sťažnostnou obranou odsúdeného, avšak nespôsobilou viesť k inému záveru súdu,

ako tomu, že bol to práve a jedine odsúdený, ktorý napriek opakovaným priestupkovým postihom a odsúdeniam spáchal násilnú trestnú činnosť. Bolo vždy na rozhodnutí odsúdeného, či spácha ďalší priestupok, resp. opätovne poruší zákon a to bez ohľadu na to, či malo byť toto konanie vyhodnotené ako priestupok, alebo trestný čin. Ak bolo riešené ako priestupok, a to aj opakovane, musí odsúdený prevziať zodpovednosť za následky svojho konania, vrátane následku uloženia nepodmienečného trestu vo výmere v akej mu bol právoplatne uložený a vrátane zohľadnenia množstva porušení zákonných noriem a postihov za ne. Zároveň nemožno ako jednoznačný záver o pozitívnej prognóze jeho správania do budúcnosti vyhodnotiť ani jeho „dobrovoľný nástup“ do výkonu trestu, ani nahradenie spôsobenej škody, ku ktorej bol zaviazaný právoplatným rozsudkom súdu. Ak obhajca tvrdí, že len výkon trestu odňatia slobody môže u odsúdeného zmeniť myslenie a postoj k spoločnosti, môže odsúdený preukázať, že toto tvrdenie je pravdivé, po výkone trestu odňatia slobody.

Nakoľko krajský súd ako súd sťažnostný zistil pochybenie v uvedení ustanovenia, podľa ktorého súd rozhoduje o podmiennečnom prepustení odsúdeného, podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil a rozhodol sám tak, že návrh riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie odsúdeného A. Z. zamietol podľa § 66 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného zákona. Na inak vecnej správnosti výroku napadnutého rozhodnutia (o dôvodnom zamietnutí návrhu) nič nemení ani to, že v záhlaví napadnutého uznesenia okresný súd nesprávne uviedol, že rozhoduje podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku. V tomto konaní súd rozhodoval o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody osoby odsúdenej za zločin po výkone jeho polovice na návrh riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, a to podľa § 415 ods. 2 Trestného poriadku. V sťažnostnom konaní v zmysle § 189 ods. 1 Trestného poriadku možno uznesenie sťažnosťou napadnúť pre nesprávnosť niektorého jeho výroku, zrejmý rozpor výroku s odôvodnením, alebo porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť niektorého výroku uznesenia, pričom sťažnostný súd v zmysle § 192 Trestného poriadku preskúmava iba správnosť výroku uznesenia. Sťažnostný súd sa vysporiadal aj s námietkami odsúdeného k nesprávnosti v odôvodnení rozhodnutia, vrátane záhlavia napadnutého uznesenia, podotýka však, že nesprávnosť odôvodnenia uznesenia, pokiaľ je výrok správny, nemôže viesť k zrušeniu rozhodnutia podľa § 194 ods. 1.

Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd, pri konštatovaní, že okresný súd správne rozhodol o zamietnutí návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného Jána Ďurova, pri nesprávnom uvedení ustanovení Trestného zákona, rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.